ДЕКАБРЬ 10
1939 во
№ 171 (2034)
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ОТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ ВЛКСМ КОМИ ОБКОМ ДА СЫКТЫВКАРСА ГОРКОМ

Быд колхозӧ—первичнӧй комсомольскӧй организация

Большевистскӧй партиялӧн XVIII съезд муртыштны позьтӧма кыпӧдіс Ленинско-Сталинскӧй комсомоллысь роль, кыдз коммунистическӧй общество стрӧитӧмын партиялӧн боевӧй помощниклысь. Сійӧ индіс сылы государственнӧй, хозяйственнӧй да культурнӧй строительствоын участвуйтӧмӧ паськыд туй, сетіс комсомольскӧй организацияяслы право обсуждайтны да сувтӧдны партийнӧй организацияяс водзӧ предприятие, колхоз, совхоз, учреждение уджлысь гырысь да ичӧт вопросъяс. Ленинско-Сталинскӧй комсомол лоис томйӧзлӧн нӧшта инициативнӧйджык да авторитетнӧйджык вожакӧн.

ВКП(б) XVIII съезд да ВЛКСМ ЦК VIII да IX пленумъяс решениеясӧн вооружитчӧмӧн бӧрья кадӧ тӧдчымӧн ёнмисны и колхознӧй комсомольскӧй организацияяс, уна колхозын лои котыртӧма выль первичнӧй организация, кодъяс являйтчӧны сиктын партийнӧй директиваяс нуӧдысьясӧн. Та йылысь висьталӧны татшӧм лыдпасъяс. Миян республикаса комсомольскӧй организацияын ВКП(б) XVIII съезд бӧрын котыртчис 33 выль колхознӧй первичнӧй организация. Торъя районнӧй организацияяс кутісны бурджыка уджавны медбур, передовӧй том колхозникъясӧс да колхозницаясӧс Ленинско-Сталинскӧй комсомол радъясӧ кыскӧм кузя.

Тайӧ жӧ кадколастас Шойнаты районын лои котыртӧма выль 10 первичнӧй организация, примитӧма комсомолӧ выль 83 том колхозникӧс да колхозницаӧс. Бӧрья тӧлысьясын Луз районын котыртӧма выль 16 леснӧй комсомольскӧй организация. Ставсӧ миян республика пасьта тайӧ историческӧй съезд бӧрас лои комсомол радъясӧ примитӧма 1036 том колхозникӧс да колхозницаӧс.

ВЛКСМ первичнӧй организацияяс колхозъясын, торйӧн сэні, кӧні абуӧсь партийнӧй организацияяс, долженӧсь сетны ыджыд практическӧй отсӧг колхозлы, долженӧсь кывкутны сельхозартель, сиктсӧвет, школа, кооператив, медицинскӧй пункт удж вӧсна. Найӧ обязанӧсь выступайтны застрельщикъясӧн массово-политическӧй кампаниеяс нуӧдӧмын, социалистическӧй ордйысьӧм да стахановскӧй движение котыртӧмын.

Медым честьӧн справитчыны тайӧ могъяснас, сиктса комсомол должен ёнмӧдны да паськӧдны ассьыс радъяссӧ, став мераясӧн ёнмӧдны ассьыс влияниесӧ колхознӧй томйӧз вылӧ. А та могысь колӧ добитчыны, медым быд колхозын вӧлі котыртӧма первичнӧй комсомольскӧй организация, кыдзи и Шойнаты район, кӧні быд колхозын нин эм первичнӧй комсомольскӧй организацияяс.

Том колхозникъяс—рӧдинаса преданнӧй патриотъяс. На пӧвсысь унджыкыс прекраснӧя уджалӧны колхознӧй муяс вылын, фермаясын. Медым лӧсьӧдны колхозъясын первичнӧй организацияяс, колӧ томйӧз пӧвсын нуӧдны быдлунъя воспитательнӧй удж, кыскыны томйӧзӧс общественнӧй уджын участвуйтӧмӧ. Торйӧн ыджыд удж колӧ нуӧдны том колхозницаяс пӧвсын. Сійӧ фактыс, мый Мылдін районувса колхознӧй организацияын вӧлі примитӧма коймӧд кварталын комсомол радъясӧ сӧмын 2 том колхозницаӧс висьталӧ сы йылысь, мый торйӧн безобразнӧя сувтӧдӧма том колхозницаяс пӧвсын культурно-воспитательнӧй удж.

Унджык первичнӧй организацияыс ичӧтлыдаӧсь, быдмӧны омӧля. Тані положениеыс тревожнӧй. Коймӧд кварталын 783 первичнӧй комсомольскӧй организацияясысь 125 организация эз быдмыны ни ӧти морт вылӧ. Унджыкыс тайӧ лыдын колхознӧй организацияяс.

Сӧветскӧй странаын мунӧ ыджыд политическӧй кампание—уджалысь йӧз депутатъяслӧн местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс кежлӧ лӧсьӧдчӧм. Сиктъясын кутіс ключӧн пуны культурно-массовӧй удж. Сиктса комсомолецъяс активнӧя кутчысисны тайӧ уджас. Найӧ ӧні долженӧсь кыскыны избирательнӧй кампаниеын активнӧя участвуйтӧмӧ сиктса став томйӧзӧс, шымыртны найӧс комсомольскӧй организация влияниеӧн. Сӧмын томйӧз пӧвсын массовӧй удж паськӧдӧмӧн позьӧ содтыны да ёнмӧдны комсомоллысь радъяссӧ.

Томйӧз пӧвсын быдлун долженӧсь уджавны ВЛКСМ райкомъясса работникъяс. ВЛКСМ райкомъяс не сӧмын долженӧсь веськӧдлыны существуйтысь первичнӧй организацияясӧн, но и долженӧсь нуӧдны серьёзнӧй удж став томйӧз пӧвсын, районувса став колхозъясын. Сӧмын тайӧ удж абутӧмнас и висьтавсьӧ, мый Мылдін районын кык квартал чӧжӧн эз ло котыртӧма ни ӧти колхознӧй организация. ВЛКСМ райкомса веськӧдлысьясӧн томйӧзысь ордчӧмӧн сӧмын позьӧ висьтавны тайӧ фактсӧ.

Котыртны быд колхозын первичнӧй комсомольскӧй организация татшӧм мог, кодӧс ми обязанӧсь пӧртны олӧмӧ быть да регыдӧн.

ТАСС-лӧн опровержение

Американскӧй агентство „Юнайтед Пресс", финляндскӧй властьяслӧн заявлениеяс вылӧ ыстысьӧмӧн, паськӧдӧ фальшивӧй юӧртӧм, быттьӧкӧ кутшӧмкӧ „пленнӧй красноармеецъяслысь" аддзӧма „документъяс да картаяс", кодъясын индӧма „Швецияса асыввыв побережьеын да Аландскӧй діяс вылын бомбардировкалысь объектъяс". Агентство содтӧ, мый „тайӧ свидетельствуйтӧ, мый Сӧветскӧй Союз кӧсйӧ паськӧдны военнӧй действиеяс Атлантическӧй океанса побережьеӧдз".

ТАСС уполномочитӧма заявитны, мый тайӧ почтеннӧй американскӧй агентстволӧн смехотворнӧй юӧртӧмыс являйтчӧ сплошнӧй вымыселӧн, кодӧс заводитчӧмсяньыс да помӧдзыс сочинитӧма ачыс „Юнайтед Пресс" легковернӧй йӧзӧс одурачитӧм вылӧ.

Ленинградскӧй Военнӧй Округса штаблӧн опровержение

Иностраннӧй печатьын лоисны юӧртӧмъяс сы йылысь, мый Ленинградскӧй Военнӧй Округса войска финскӧй войскакӧд бойясын воштісны 32 танк да 16 самолёт.

Ленинградскӧй Военнӧй Округса штаб тайӧ юӧртӧмъяссӧ лыддьӧ сералана вымыселӧн. Операцияяс став период чӧжӧн вӧлі уськӧдӧма кык сӧветскӧй самолёт, а кыкӧн омӧль поводдя вӧсна, воштісны ориентировка да, тыдалӧ, пуксисны финскӧй территория вылӧ, финскӧй жӧ самолётъяссӧ миянӧн уськӧдӧма 11 штук. Ноябрь 30 лунсянь заводитчӧмӧн став танкъяс, кодъяс участвуйтісны боевӧй действиеясын, находитчӧны налицо да ни ӧти сӧветскӧй танк абу босьтӧма финскӧй войскаӧн.

* * *

Гавас агентство юӧртӧ, мый „финскӧй самолётъяслӧн Мурманск районъяс вылӧ уськӧдчылӧм имеитіс быттьӧ бы результатӧн не этшаджык 60 роч самолёт бырӧдӧм".

Ленинградскӧй Военнӧй Округса штаб юӧртӧ, мый тайӧ юӧртӧмъясыс—вымышленнӧй лӧж, сійӧн мый некутшӧм финскӧй либӧ мукӧд авионалётъяс Мурманск районъясын эз вӧвны.

ХРОНИКА

ССР Союзса СНК **И. И. Агроскин** ёртӧс назначитіс СССР-са СНК бердса Высшӧй школаяс делӧяс кузя Ставсоюзса Комитетса председательӧс вежысьӧн.

1939 вося декабрь 24 лунӧ ставӧн уджалысь йӧз депутатъяслӧн местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс вылӧ.
Рис. Г. Бедаровлӧн да Г. Валькӧн (ТАСС-лӧн фотохроника).

ЛЕНИНГРАДСКӦЙ ВОЕННӦЙ ОКРУГСА ШТАБЛӦН ОПЕРАТИВНӦЙ СВОДКАЯС

Декабрь 7 лун чӧж Ленинградскӧй Военнӧй Округса войска мунісны водзӧ да воисны татшӧм рубежъясӧ:

Мурманскӧй направлениеын миян войска искусственнӧй заграждениеяс да минируйтӧм полеяс венӧмӧн, водзӧ мунісны 45 километр **Петсамоысь** лунвылӧ.

Ухтинскӧй, Реболскӧй, Поросозерскӧй да Петрозаводскӧй направлениеясын миян войска, белофиннъяслысь водзсасьӧм венӧмӧн, государственнӧй границасянь мунісны водзӧ 70—75 километр вылӧ. Та дырйи миянӧн босьтӧма 75 миллиметровӧй квайт да 37 миллиметровӧй ӧкмыс орудие, 20 станковӧй да 37 ручнӧй пулемёт, некымын склад продовольствиеӧн да военнӧй имуществоӧн.

Места вылын белофиннъяс колисны уна раненӧйӧс да 300-ысь унджык кынмӧм солдатӧс. Миян артиллерия зенитнӧй биӧн уськӧдӧма противниклысь кык самолёт. Нёль офицер-лётчикӧс босьтӧма пленӧ.

Карельскӧй перешеек вылын—сылӧн асыввыв юкӧнын—миян войска, кодъяс ордӧдісны финнъяслысь главнӧй оборонительнӧй линия **Вуоксинскӧй воднӧй системаын**, водзӧ мунісны **Тайпалеен-Иоки** юсянь войвылӧ 8—12 километр вылӧ. Перешееклӧн рытыввыв юкӧнын миян частьяс, **Выборгскӧй** кӧрттуй кузя **Пэрк Ярви** местечко да станция босьтӧмӧн, водзӧ мунісны рытыввойвывлань 9 километр вылӧ; миянӧн босьтӧма **Кирка, Усикиркко** да приморскӧй кӧрттуй станция **Наурисярви**. Омӧль поводдя вӧсна (лымъя, пурга, сук руяс) авиациялӧн действиеяс эз вӧвны.

* * *

Декабрь 8 лун чӧж Ленинградскӧй военнӧй округса войска мунісны водзӧ **став** направлениеясын.

Карельскӧй перешеек вылын—сылӧн асыввыв юкӧнын—миян войска, кодъяс тӧрыт ордӧдісны финнъяслысь главнӧй оборонительнӧй линия **Тайпалеен Иоки**ю кузя да **Вуоксинскӧй** воднӧй система кузя, водзӧ развивайтісны успех войвыв направлениеын да флангъясын.

Неблагоприятнӧй поводдя вӧсна авиациялӧн боевӧй действиеяс эз вӧвны, да вӧлісны сӧмын разведывательнӧй лэбалӧмъяс.

Информационнӧй юӧртӧм

Ноябрь 25—29 лунъясӧ муніс ВКП(б) Коми Областнӧй Комитетлӧн VI ӧд Пленум. Пленум обсудитіс уна вопросъяс, кодъяс серти примитӧма соответствующӧй решениеяс.

Пленум ыджыд воодушевлениеӧн мӧдӧдіс чолӧмалана телеграмма Сталин ёртлы.

Иосиф Виссарионович СТАЛИН— Московской городской Сӧветса депутатӧ кандидат

Уджалысь йӧз депутатъяслӧн Московской городской Сӧвето бӧрйысьӧмъяс кузя 753 номера избирательнӧй округса окружнӧй избирательной комиссия декабрь 2 лунся аслас заседание вылын регистрируйтіс Иосиф Виссарионович Сталин ёртлысь кандидатура.

Комиссиялӧн заседание вылын присутствуйтісны делегацияяс Сталин нима автозаводысь, „Динамо“ заводысь, Киров нима заводысь, Московской велозаводысь, автогеннӧй заводысь да столицалӧн Пролетарской районса мукӧд предприятиеясысь.

Заседание вылын сёрнитіс Сталин нима автозаводса мастер-стахановец Суханихин ёрт.

— Автозаводса коллектив,—висьталӧ,— кӧді ноздӧ великӧй Сталинлысь ним, выдвинитіс Московской городской Сӧветса депутатӧ ассыныс кандидатӧн уджалысь йӧзлысь вождь Иосиф Виссарионович Сталинӧс. 753 избирательнӧй округ кузя баллотируйтчыны Сталин ёрт согласие йылысь юӧртӧм миян автозаводецъяслӧн коллектив встретитіс зэв ыджыд радлунӧн. Миян заводса коллектив нимсянь ме кора избирательнӧй комиссиясӧ регистрируйтны 753 избирательнӧй округ кузя Московской городской Сӧветса депутатӧ кандидатӧн Иосиф Виссарионович Сталин ёртӧс.

Сталин ёртӧс регистрируйтӧм йылысь постановление комиссиялӧн примайтсьӧ ӧтсӧгласӧн. Бурнӧй, дыр нюжалан овацияӧн да „ура“ горӧдӧмъясӧн присутствуйтысьяс встретитісны 753 номера избирательнӧй округ кузя Московской городской Сӧветса депутатӧ кандидатӧн Сталин ёртӧс регистрируйтӧм йылысь комиссиялысь постановление.

И. В. Сталин ёртӧс регистрируйтӧма Тбилисской городской Сӧветса депутатӧ кандидатӧн

ТБИЛИСИ, 7. (ТАСС). Тӧрыт рытнас Сталин нима паровозо - вагоноремонтнӧй заводса да карса мукӧд предприятиеясса да учреждениеясса делегацияяс присутствуйтігӧн вӧлі уджалысь йӧз депутатъяслӧн Тбилисской карса Сӧветӧ бӧрйысьӧмъяс кузя 52 номера избирательнӧй округса окружнӧй избирательнӧй комиссиялӧн заседание.

Окружнӧй избирательнӧй комиссияса председатель Загаровский ёрт юӧртӧ, мый избирательнӧй комиссиyӧ воис Сталин нима паровозо - вагоноремонтнӧй заводса коллектив общӧй собраниелӧн, кӧні присутствуйтіс 4 сюрс морт рабочӧйяс, работницаяс, инженеръяс, техникъяс да служащӧйяс, Тбилисской городской Сӧветса депутатӧ кандидатӧн Иосиф Виссарионович Сталинӧс выдвинитӧм йылысь протокол да Сталин ёртлӧн 52 номера избирательнӧй округ кузя баллотируйтчыны согласие.

Бурнӧй аплодисментъясӧн встречайтӧны присутствуйтысьяс тайӧ юӧртӧмсӧ.

Окружнӧй избирательнӧй комиссияса секретарь Надарейшвили ёрт лыддис постановлениелысь проект, кодӧс ӧтсӧгласӧн примайтӧ комиссия.

Народъяслӧн великӧй вождь честь кузя бурнӧй овацияӧн, восторженнӧй возгласъясӧн встретитісны присутствуйтысьяс Сталин ёртӧс Тбилисской городской Сӧветса депутатӧ кандидатӧн 52 номера избирательнӧй округ кузя регистрируйтӧм йылысь окружнӧй избирательнӧй комиссиялысь постановление.

И. В. СТАЛИН ёрт—Киевской городской Сӧветса депутатӧ кандидат

КИЕВ, 6. (ТАСС). Вӧлі уджалысь йӧз депутатъяслӧн Киевской городской Сӧветӧ бӧрйысьӧмъяс кузя 5 номера избирательнӧй округса окружнӧй избирательнӧй комиссиялӧн заседание.

И. В. Сталин ёртӧс Киевской городской Сӧветса депутатӧ кандидатӧн выдвинитӧм йылысь да баллотируйтчыны Сталин ёртлӧн согласие воӧм йылысь юӧртӧм присутствуйтысьяс встречайтӧны бурнӧй аплодисментъясӧн.

Киевской городской Сӧветса депутатӧ 5 номера избирательнӧй округ кузя кандидатӧн Сталин ёртӧс регистрируйтӧм йылысь комиссиялысь постановление присутствуйтысьяс встретитісны дыр нюжалана овацияӧн да горӧдӧмъясӧн: „Мед олас миян вождь, учитель да друг Сталин ёрт!“, „Мед олас великӧй Сталин!“

В. М. Молотов—Московской городской Сӧветса депутатӧ кандидат

Декабрь 2 лунӧ вӧлі Москва карса уджалысь йӧз депутатъяслӧн Сӧветӧ бӧрйысьӧмъяс кузя 724-ӧд номера избирательнӧй округса окружнӧй избирательнӧй комиссиялӧн заседание.

Заседание вылын вӧліны Краснопресненской районса предприятиеясысь да учреждениеясысь уна представительяс.

Сёрнитіс Трехгорнӧй мануфактураса работница-стахановка Кузьмина ёрт.

— Разрешитӧй меным,— висьталӧ сійӧ,—миян комбинатса уна сюрс лыда коллектив нимсянь корны тіянӧс зарегистрируйтны Москва карса уджалысь йӧз депутатъяслӧн Сӧветса депутатӧ кандидатӧн Вячеслав Михайлович Молотовӧс. Ми, трехгорецъяс, кӧсйысим миян кандидат Молотов ёртлы 1940 воын уджавны нӧшта бурджыка, уджавны брактӧг, сетны страналы нӧшта унджык метр ткань. Ми эскам, мый ассыным кӧсйысьӧмъяс честьӧн пӧртам олӧмӧ.

Москва карса Сӧветса депутатӧ кандидатӧс выдвинитӧм йылысь документъяс видлалӧм бӧрын, окружнӧй комиссия ӧтсӧгласӧн шуис Вячеслав Михайлович Молотов ёртлысь кандидатура включитны избирательнӧй бюллетеньӧ 724 номера избирательнӧй округ кузя.

В. М. Молотов ёрт—Киевской городской Сӧветса депутатӧ кандидат

КИЕВ, 6. (ТАСС). Артем нима Киевской машиностроительнӧй заводса коллектив выдвинитіс уджалысь йӧз депутатъяслӧн Киевской городской Сӧветӧ аслас кандидатӧн сӧветскӧй правительствоса глава В. М. Молотов ёртӧс.

Бӧрйысьӧмводзвывса совещаниелӧн участникъяс пӧся поддержитісны тайӧ предложениесӧ.

Декабрь 4 лунӧ вӧлі окружнӧй избирательнӧй комиссиялӧн заседание, кӧні присутствуйтіс Артем нима заводса коллективсянь делегация.

Бурнӧй аплодисментъяс улын избирательнӧй комиссияса председатель Рябиков ёрт юӧртіс, мый комиссиyӧ воисны Артем нима машиностроительнӧй заводса рабочӧйяс, инженеръяс, техникъяс да служащӧйяс коллектив общӧй собраниелӧн, кӧні присутствуйтіс 800 морт, Киевской городской Сӧветса депутатӧ кандидатӧн В. М. Молотов ёртӧс выдвинитӧм йылысь протокол да 440-ӧд избирательнӧй округ кузя баллотируйтчыны В. М. Молотов ёртлӧн согласие.

Гора аплодисментъяс улын комиссия примитіс постановление 440-ӧд избирательнӧй округ кузя уджалысь йӧз депутатъяслӧн Киевской городской сӧветса депутатӧ кандидатӧн В. М. Молотов ёртӧс регистрируйтӧм йылысь.

ЭСТОНСКӦЙ АРМИЯСА ГЛАВНОКОМАНДУЮЩӦЙ ГЕНЕРАЛ ЛАЙДОНЕРЛӦН МОСКВАӦ ВОӦМ

Декабрь 7 лунӧ Москваӧ воис эстонскӧй армияса главнокомандующӧй генерал Лайдонер, полковник Саарсен, капитан Яксон да г-н Курес сопровождениеын.

Генерал Лайдонеркӧд тшӧтш воисны—Эстонияын СССР-са военнӧй атташе Е. Е. Цуканов ёрт да СССР-ын Эстонской военнӧй атташе подполковник Синка, кодъяс сопровождайтісны генерал Лайдонерӧс границасянь.

Октябрьской вокзалын генерал Лайдонерӧс встретитісны—РККА Генеральнӧй Штабса начальникӧс вежысь, мӧдӧд ранга командарм И. В. Смородинов ёрт, СССР-са Оборона кузя Народнӧй Комиссарлӧн адъютант, комкор Р. П. Хмельницкий ёрт, НКИД-са Протокольнӧй Отделӧн юралысь В. Н. Барков ёрт, Москва карса комендант комбриг В. А. Ревякин ёрт, НКО-са внешнӧй отношениеяс кузя Отделса Начальник полковник Г. И. Осетров ёрт, латвийской военнӧй атташе подполковник Залитис, эстонской миссиялӧн став состав посланник г. Рей юрнуӧдӧмӧн.

Октябрьской вокзаллысь перрон вӧлі украситӧма сӧветскӧй да эстонскӧй флагъясӧн, вӧлі выставитӧма почетнӧй караул.

ССР Союз Совнаркомса Председатель да СССР-са Иностраннӧй Делӧяс кузя Народнӧй Комиссар В. М. Молотов ёртӧн Эстонскӧй армияса главнокомандующӧй генерал Лайдонерӧс примитӧм

Генерал Лайдонерӧс г. Рейӧн сопровождайтӧмӧн вӧлі примитӧма ССР Союз Совнаркомса Председатель да СССР-са Иностраннӧй Делӧяс кузя Народнӧй Комиссар Молотов ёртӧн.

СССР-са Оборона кузя Народнӧй Комиссар Сӧветскӧй Союзса маршал К. Е. Ворошилов ёртӧн Эстонскӧй армияса главнокомандующӧй генерал Лайдонерӧс примитӧм

Генерал Лайдонерӧс Эстонияса Посланник г. Рейӧн, полковник Саарсенӧн, подполковник Синкаӧн да капитан Яксонӧн сопровождайтӧмӧн вӧлі примитӧма СССР-са Оборона кузя Народнӧй Комиссар Сӧветскӧй Союзса маршал Ворошилов ёртӧн.

КРАСНОЗНАМЕННӦЙ БАЛТИЙСКӦЙ ФЛОТ ШТАБЛӦН ОПРОВЕРЖЕНИЕ

Иностраннӧй печать тырӧма юӧртӧмъясӧн сы йылысь, мый крейсер „Киров“ Ханко портъяслы паныд демонстративнӧй операция дырйи потерпитіс серьёзнӧй повреждениеяс, а сійӧс сопровождайтысь миноносецъясысь ӧтиӧс вӧлі вӧйтӧма финскӧй береговӧй артиллерияӧн.

Балтийскӧй Военно-Морскӧй Флотлӧн штаб лыддьӧ коланаӧн заявитны, мый иностраннӧй газетъяслӧн тайӧ юӧртӧмыс абсолютнӧ вымышленнӧй. „Киров“ типа миян выль крейсеръяс имеитӧны дальнобойнӧй пушкаяс, кодъяс лыйлӧны 35 километрысь ылӧджык, сэки кор Ханкоын береговӧй 9 дюймовӧй да 6 дюймовӧй финскӧй артиллерия вермӧ действуйтны сӧмын 18—20 километр ылнаӧдз. Крейсер „Киров“ вермис дзик свободнӧ лыйлыны Ханко ыджыд расстояниесянь, финскӧй артиллерия дальность пределъясысь ылын маневрируйтӧмӧн, сэки кор финскӧй береговӧй артиллериялӧн снарядъясыс эз воны „Киров“ крейсерӧдз 4—5 километр, мый кыпӧдіс гажа оживление да сералӧм миян корабльясса морякъяслысь. Миноносецъяс, кодъяс сопровождайтісны „Киров“ крейсерӧс, эз имеитны некутшӧм повреждениеяс.

ЛЕНИНГРАДСКӦЙ ВОЕННӦЙ ОКРУГСА ШТАБЛӦН ОПРОВЕРЖЕНИЕ

Иностраннӧй печатьлӧн ӧткымын органъясын появитчисны юӧртӧмъяс сы йылысь, мый Ленинградской Военнӧй Округса войскалӧн действующӧй частьясысь ӧтиын, быттьӧ кӧ, вӧлі применитӧма разрывнӧй пуляяс „дум-дум“ да отравляющӧй веществояс.

Ленинградской Военнӧй Округлӧн штаб лыддьӧ коланаӧн заявитны, мый иностраннӧй печатьлӧн тайӧ юӧртӧмъясыс являйтчӧны злостнӧй вымыслӧн. Ни разрывнӧй пуляяс, ни газъяс Ленинградской Военнӧй Округса частьяс эз применяйтлыны дай оз кӧсйыны применяйтны.

НКИД-ЛӦН ПЕЧАТЬ ОТДЕЛСЯНЬ

НКИД-лӧн печать отдел лыддьӧ коланаӧн заявитны, мый „Коммунистической Интернационал“ журналын 10-ӧд номерын Б. Степановлӧн петӧм „Империалистической война да Румыния“ статья, кодӧ кыпӧдіс кривотолкъяс иностраннӧй печатьын, оз соответствуйт Сӧветскӧй Союзлӧн политикалы да ньӧти оз отражайт СССР да Румыния костын взаимоотношениеяслысь существосӧ.

ВЕЛИКӦЙ ДРУЖБА

(ПРОДОЛЖЕНИЕ. ЗАВОДИТЧӦМСӦ ВИДЗӦД КОЛЯН НОМЕРЫСЬ).

Тайӧ жӧ конференция вылын Сталин вӧчис доклад национальнӧй вопрос кузя. Доклад кузя прениеясын выступайтӧмӧн, Ленин поддерживайтӧ докладчиклысь выводъяссӧ, разоблачайтӧ Пятаковлысь предательскӧй политикасӧ. Сохранитчӧма национальнӧй вопрос кузя апрельскӧй конференцияын примитӧм резолюция проектлӧн оригинал. Сійӧс гижӧма Ленин киӧн, а заголовоксӧ да текстын поправкаяссӧ—Сталин киӧн.

1917 вося июль характеризуйтчӧ рабочӧй классӧс зэв жестокӧя преследуйтӧмӧн. Временнӧй правительство лыйліс рабочӧй демонстрацияӧс. Быдлаын мунісны обыскъяс. Обнаглейтӧм контрреволюция кӧсйис обезглавитны большевистскӧй партияӧс. Временнӧй правительстволӧн уна сюрс сыщик корсисны Ленинӧс.

Сталин ёрт отсаліс Владимир Ильичлы мунны подпольеӧ, коллялӧдіс сійӧс вокзалӧдз, кытысянь Ленин, гримируйтчӧмӧн, чужӧй паспортӧн, муніс Разлив станция вылӧ. Сталин категорическӧя отвергнитіс Временнӧй правительствоса суд вылӧ Ленинлӧн явитчӧм йылысь Троцкийлысь, Рыковлысь, Каменевлысь провокационнӧй предложениеяс. „Юнкеръяс тюрмаӧдз оз вайӧдны, виасны туй вылын",—висьталіс Сталин. Водзӧ лоӧм событиеяс петкӧдлісны, мый сійӧ вӧлі абсолютнӧ правӧн. Июльскӧй бойнялӧн главнӧй веськӧдлысьясысь ӧти, генерал Половцев, откровеннӧя признайтчис, мый юнкеръяслӧн отрядъяс, кодъяс корсисны Ленинӧс, имейтісны прямӧй приказ вины сійӧс бытьтӧ „пышйыны зільӧм дырйи".

1917 вося гожӧмын муніс партиялӧн VI съезд. „Ленин эз вермы лоны съезд вылын сы вӧсна, мый сійӧс преследуйтлісны Временнӧй правительстволӧн ищейкаясыс, но сійӧ веськӧдліс съезднас подпольесянь аслас соратникъяс да ученикъяс пыр Петроградын: Сталин, Молотов, Свердлов, Орджоникидзе пыр" („ВКП(б) история", стр. 187. Коми издание 202 листбок).

Сталин ёрт выступитіс съезд вылын Центральнӧй Комитетлӧн политическӧй отчетӧн да политическӧй положение йылысь докладӧн. Сійӧ страстнӧя отстаивайтіс курс социалистическӧй революция вылӧ, вооруженнӧй восстание гӧтӧвитӧм вылӧ. Ӧти странаын социализмлӧн победа невозможность йылысь Бухаринлысь да Преображенскийлысь „теория" уничтожающӧя критикуйтӧмӧн, Сталин ёрт пророческӧя водзвыв висьталіс, мый именнӧ Россия лоас социализмӧ туй писькӧдысь странаӧн.

В. И. Ленин подпольесянь зоркӧя следитіс странаын классовӧй вынъяслӧн соотношение вежсьӧм бӧрся. Сентябрь 12 лунӧ Центральнӧй Комитетлы письмӧын сійӧ сетӧ индӧдъяс корниловскӧй мятежкӧд йитӧдын партиялӧн тактика йылысь. „Вермас лоны, мый тайӧ строкаяс сёрмасны,—оговаривайтчӧ Ленин,—сійӧн мый событиеяс развивайтчӧны ӧдъясӧн, мукӧд дырйиыс весьвыв головокружительнӧйӧн". И збыль, Ленинлысь директива получиттӧдз на нӧшта Сталин ёрт правильнӧя ориентируйтіс партияӧс. „Рабочий путь" газетын сталинскӧй статьяяс чуксалісны массаясӧс корниловецъяслы решительнӧй отпор сетӧмӧ. Газетъяс получитӧмӧн Ленин вӧчис аслас письмӧӧ татшӧм приписка: „...совпадение миян артмис полнӧй. Чолӧмалас став сьӧлӧмсянь превосходнӧй передовицъяс... Нӧшта ӧтчыд медбур приветъяс да пожеланиеяс!"

Октябрь 20 (7) лунӧ Ленин нелегальнӧя воис Финляндияысь Петроградӧ, медым непосредственнӧя веськӧдлыны вооруженнӧй восстание гӧтӧвитӧмӧн. Пыр жӧ сійӧ корис ас дорас Сталин ёртӧс. Некымын час чӧж кар окраинаса ичӧтик керкаын муніс налӧн беседа. Октябрь 23 (10) лунӧ Ленин, медводдзаысь ыджыда косталӧм бӧрын, участвуйтіс партия Центральнӧй Комитет заседание вылын. Сталин ёрт предложение серти чукӧртӧм тайӧ заседание вылын вӧлі примитӧма вооруженнӧй восстание йылысь резолюция.

Октябрь 29 (16) лунӧ Петроград дорын—Леснӧйын—муніс Центральнӧй Комитетлӧн расширеннӧй заседание вооруженнӧй восстание йылысь вопрос кузя. Ассьыс пӧсь речь, кодӧс вӧлі веськӧдӧма ЦК шленъяслы, Ленин помаліс пыр жӧ босьтны власть чукӧстӧмӧн. Ленинлы паныд выступитісны революция предательяс Каменев да Зиновьев. Сэки босьтіс кыв Сталин ёрт. „Сійӧ, мый предлагайтӧны Каменев да Зиновьев,—висьталіс сійӧ,—объективнӧя вайӧдӧ контрреволюциялы сорганизуйтчыны позянлунӧ... Тані кык линия: ӧти линия кутӧ курс революциялӧн победа вылӧ да озирайтчӧ Европа вылӧ, мӧд—оз эскы революцияӧ да арталӧ лоны сӧмын оппозицияӧн".

Вооруженнӧй восстаниелӧн час матын. Восстаниеӧн веськӧдлӧм вылӧ лӧсьӧдсьӧ партийнӧй центр Сталин юрнуӧдӧм улын. Ноябрь 6 (октябрь 24) лунӧ „Рабочий путь" газета печатайтӧ кык статья—передовой „Что нам нужно", кодӧс гижис Сталин, да „Новый обман крестьян партией эсеров", кодӧс гижис Ленин. Кыкнан статьяыс воӧны ӧти точкаӧ: восстание назрейтіс, лоис быть колантoрйӧн.

Рытнас Ленин предупреждайтӧ ЦК шленъясӧс: „Оз позь виччысьны!! Позьӧ воштыны ставсӧ!" Кор Ленин гижис тайӧ строкаяссӧ, столицаын заводитчис нин восстание. Большевикъяс, кодъясӧн веськӧдліс Сталин, мӧдӧдісны рабочӧйяслысь боевӧй отрядъяс Временнӧй правительстволы паныд, Зимнӧй дворец штурмуйтӧм вылӧ.

III.

Октябрьскӧй социалистическӧй революция победитіс! Ленин—Народнӧй Комиссаръяс Сӧветса Председатель, Сталин—Национальностьяс делӧяс кузя Народнӧй Комиссар. Октябрьлӧн вождьяс лӧсьӧдӧны государственнӧй властьлысь выль аппарат, котыртӧны контрреволюциялы отпор, грӧмитӧны изменникъясӧс Каменевӧс, Зиновьевӧс, Рыковӧс, Троцкийӧс, Бухаринӧс, кодъяс зільӧны погубитны Сӧветъяслысь том республикаӧс.

Ленин да Сталин перӧяс улысь петӧны революциялӧн историческӧй документъяс — „Россияса народъяс правояслӧн декларация" да „Уджалысь да эксплоатируемӧй народ правояслӧн декларация". Ӧтув гижӧма и декрет Учредительнӧй собрание распустит йылысь. Ленин задание серти Сталин разрабатывайтӧ медводдза сӧветскӧй конституция — РСФСР - лысь 1918 вося Конституция.

Россия оліс сьӧкыд кад, сійӧ вӧлі Германиякӧд да Австриякӧд война состояниеын. „Рабочӧй класс да крестьянство водзын сувтіс быть колалун мунны мир вӧчӧм кузя сьӧкыд условиеяс вылӧ, отступитны сэки медся опаснӧй хищник водзын—германскӧй империализм водзын, медым босьтны передышка, ёнмӧдны сӧветскӧй власть да лӧсьӧдны выль, Краснӧй Армия, кодӧ вермис эськӧн дорйыны странаӧс врагъяс уськӧдчӧмысь" („ВКП(б) история", стр. 206. Коми изд. 222 листб.).

Ленин да Сталин сетӧны директива мирнӧй переговоръяс йылысь. Немецъяскӧд сёрнитчӧмъяслӧн решающӧй моментӧ брестскӧй мирнӧй делегациялӧн юасьӧм вылӧ Ленин вочавидзӧ: „Меным эськӧ окота вӧлі первой сӧветуйтчыны Сталинкӧд, Тіян юасьӧм вылӧ вочакыв сетӧдз". Некымын лунӧн сёрӧнджык Ленин передайтӧ прямӧй провод кузя Брест-Литовскӧ: „Ӧні воис Сталин, обсудитам сыкӧд и сетам Тіянлы ӧтувъя вочакыв".

Меньшевикъяс да эсеръяс, налӧн сподручнӧйяс Иуда-Троцкий, Бухарин, Радек, Пятаков ярӧстнӧя тышкасисны мир заключитӧмлы паныд, найӧ котыртісны тайнӧй контрреволюционнӧй договор, Ленинӧс, Сталинӧс, Свердловӧс предательскӧй виӧм гӧтӧвитӧмӧн, партийнӧй радъяс торйӧдны да разложитны зільӧмӧн. „Но партия сплотитчис тайӧ сьӧкыд моментӧ Ленин, Сталин, Свердлов гӧгӧр да поддержитіс Центральнӧй Комитетӧс мир йылысь вопросын сідзжӧ, кыдзи и став мукӧд вопросъясын" („ВКП(б) история", стр. 208. Коми изд. 225 листб.).

Ленин да Сталин, большевикъяслӧн партия кыпӧдісны народӧс отечественнӧй война вылӧ иностраннӧй захватчикъяслы да пытшкӧсса буржуазно-помещичьей контрреволюциялы паныд. К. Е. Ворошиловлӧн образнӧй выражение серти, 1918—1920 вояс кад коласӧ, „Сталин ёрт явлайтчис, пӧжалуй, дзик ӧти мортӧн, кодӧс Центральнӧй Комитет шыблаліс ӧти боевӧй фронт вывсянь мӧд вылӧ, революциялы медся опаснӧй, медся страшнӧй местаяс бӧрйӧмӧн" („Сталин и Красная Армия", Воениздат, 1937 г. стр. 4).

Татшӧм узловӧй пунктӧн, кӧні решайтчисны революциялӧн судьбаяс, 1918 во шӧрын вӧлі царицынскӧй фронт. Куим тӧлысь да джын Сталин ёрт оліс Царицынын, кар дорйӧм котыртӧмӧн, врагъяслысь чушкан зі позъяс эрдӧдалӧмӧн да бертӧмӧн, красноармейскӧй частьясӧс рӧдина дорйӧм вылӧ воодушевляйтӧмӧн. И быд сталинскӧй распоряжение, сылӧн быд мероприятие пыр адзис Ленинлысь поддержка.

Кор Иосиф Виссарионович шыӧдчис Ленин дорӧ просьбаӧн уберитны Троцкийлысь ставленникӧс—генерал Снесаревӧс, кодi саботируйтіс оборона, Ленин телеграмма вылӧ гижис: „Ме ногӧн сӧгласитчыны Сталинкӧд". Ленинлӧн телеграмма вылӧ: „Лоӧй беспощаднӧйӧн левӧй эсеръяслы паныд" Сталин пыр жӧ вочавидзис: „Мый инмӧ истеричнӧйясӧдз—лоӧй уверенӧсь, миян ки оз дрӧгнит. Врагъяскӧд кутам действуйтны по-вражески".

Иуда-Троцкий быдногыс зiлис орӧдны Царицын дорйӧм. 1918 вося октябрь 3 лунӧ Сталин да Ворошилов ёртъяс Ленинлы телеграммаын индӧны коланлун вылӧ „обсудитны партия ЦК-ын вопрос Троцкийлӧн поведение йылысь, кодi третируйтӧ партияса тӧдчана шленъясӧс военнӧй специалистъяс пӧвсысь предательяслы угода вылӧ да фронтлӧн да революциялӧн интересъяслы ущерб вылӧ". Тӧдса, мый та бӧрын Владимир Ильич вештiс Троцкийӧс царицынскӧй фронт делӧясӧ кутшӧм либӧ вмешательствоысь.

Ленин дорӧ джуджыд уважениеӧн, пламеннӧй радейтӧмӧн йиджтӧма сійӧ кадся сталинскӧй телеграммаяс: „Пӧсь чолӧм радейтана старшӧй ёрт Ленинлы", „Кутла кисӧ менам дона да радейтана Ильичлы". История сохранитіс и ленинскӧй телеграммаяс, кодъяс тырӧсь признательностьӧн Сталин дорӧ, сылӧн несравненнӧй организаторскӧй талантъяс дорӧ, сылӧн кӧрт воля дорӧ. Кор опасность вылысь кутіс угрожайтны Царицынлы, Ленин телеграфнӧ предложитіс выделитны группа „энергичнӧй царицынскӧй работникъяслысь", кодъяс участвуйтісны „Царицын дорйӧм кузя Сталинӧс назначайтӧм мераяс" олӧмӧ пӧртӧмын.

1918—1919 вося тӧлын артмӧ катастрофическӧй положение асьвывса фронт вылын. Партиялӧн Центральнӧй Комитет, Ленин инициатива серти, командируйтӧ сэтчӧ Сталинӧс да Дзержинскийӧс. „Получитӧ да лыдди медводдза шифрованнӧй депеша,—регыд мысти вочавидзис Ленин Сталинлӧн телеграмма вылӧ.—Ёна просита Тіянӧс кыкнанныто лично веськӧдлыны наметитӧм мераяс олӧмӧ пӧртӧмӧн места вылын, сійӧн мый мӧдног успехлӧн гарантия абу". Сталин ёрт асьвывса фронт ёнмӧдан делӧ босьтіс аслас киясас, и 1919 вося январын краснӧй войска вуджисны наступлениеӧ.

Пермь усьӧмлысь помкаяс анализируйтӧмӧн, Сталин да Дзержинский помӧдз эрдӧдісны Троцкийлысь пагубнӧй политикасӧ, кодӧс вӧлі веськӧдӧма Краснӧй Армия кисьтӧмӧ. Сыкӧд тшӧтш найӧ сетісны практическӧй предложениеяс сӧветскӧй да партийнӧй руководство бурмӧдӧм кузя, частности контрольно-ревизионнӧй аппарат лӧсьӧдӧм йылысь. Ленин ошкис тайӧ предложениеяссӧ. Народнӧй Комиссариатъяслӧн Сӧвет составын вӧлі лӧсьӧдӧма Государственнӧй Контроль кузя Народнӧй Комиссариат Сталин юрнуӧдӧм улын.

1919 вося тулысӧ генерал Юденичлӧн полкъяс заводитісны поход революционнӧй Петроград вылӧ. Сыкӧд тшӧтш кык балтийскӧй фортса гарнизонъяс, белӧй офицеръяс агитацияла сетӧмӧн, кыпӧдісны мятеж. Обстановка требуйтіс тэрыб да энергичнӧй мераяс, сымын ёнджыка, мый Зиновьев саботируйтіс кар дорйӧм. Ленин командируйтӧ петроградскӧй фронт вылӧ Сталин ёртӧс. Сылӧн веськӧдлӧм улын вӧлі эрдӧдӧма да ликвидируйтӧма контрреволюционнӧй заговоръяс 7-ӧд армияын, Петроград пытшкын да фортъясын. Сталин ёрт вӧчис перелом фронт вылын да оздоровитіс тыл.

1919 вося арын—выль грознӧй опасность. Деникинлӧн полчищеяс угрожайтӧны Тулалы. Лунвыв фронт, кодӧ вӧлі Троцкий ведение улын, развалитӧма. Краснӧй войска терпитӧны поражениеяс. Ленин предложение серти лунвыв фронт вылӧ мӧдӧдсьӧ Сталин. Сійӧ шыбытӧ Деникин вылӧ наступайтан важ план, кодӧс вӧлі вӧчӧма Троцкий индӧдъяс серти, кыдзи республикалы гибельнӧйӧс, да выдвигайтӧ деникинщина разгромитан асьсыс план, код серти основнӧй удар вӧчсьӧ Харьков, Донецкӧй бассейн пыр Ростов вылӧ. „Сталин ёртлӧн план,—гижӧ К. Е. Ворошилов,—вӧлі примитӧма Центральнӧй Комитетӧн. Ачыс Ленин аслас киӧн гижис приказание полевӧй штаблы асьсӧ изжившӧй директива пырӧ вежӧм

(ПОМСӦ ВИДЗӦД 4 ЛИСТБ.).

ВЕЛИКӦЙ ДРУЖБА

(ПОМ)

йылысь. . Деникинскӧй полчищеясӧс вӧлі шыбытӧма Чернӧй мореӧ. Украина да Севернӧй Кавказ мездӧма белогвардеецъясысь". Сӧветскӧй правительство достоинство серти оценитіс Сталинлысь деятельность. 1919 вося декабрь 31 лунӧ, Ленин предложение серти, Сталин ёрт награждайтсӧ Краснӧй Знамя орденӧн.

1920 во. Сталин ёрт кавказскӧй фронт вылын. „Кавказскӧй фронт вылын положение босьтӧ пыр ёнджыка серьёзнӧй характер, —телеграфируйтӧ Ленин Сталин ёртлы.—Расчитывайта, мый, общӧй обстановка донъялӧмӧн, Ті пуктанныд ассьыныд став энергия да вӧдчанныд серьёзнӧй результатъясӧдз". „Верманныд вӧвны уверенньӧйӧн, мый лоас вӧчӧма став позянасӧ",—вочавидзӧ Сталин. И февраль помын—март заводитчигӧн красноармейскӧй частьяс дзикӧдз ликвидируйтӧны деникинщина. Сталинлӧн мудрӧй веськӧдлӧм обеспечитіс Киев да веськыдвыв берег вывса Украина полякъясысь мездӧм.

Сталин ёрт гежӧда вӧлывліс сійӧ воясын Москваӧ. Но Ленин да Сталин пыр успевайтлісны обсудитны важнейшӧй государственнӧй вопросъяс да примитны колана решениеяс. Владимир Ильич частӧ шыасьлывліс сӧветла Сталин дорӧ и сэки, кор сійӧ вӧлі фронт вылын. Сідзи, 1920 вося июньын Ленин ыстіс Сталинлы лунвыв фронт вылӧ Коминтернлӧн II конгресслы национальнӧй да колониальнӧй вопрос кузя тезисъяслысь первоначальнӧй набросокъяс. „Менам,—гижис Иосиф Виссарионович, —абу тайӧ моментӧ позянлун выскажитчыны тезисъяс йылысь подробнӧя да обстоятельнӧя (кадыс абу), но тезисъясын ӧти пробел йылысь верма выскажитчыны дженьыдика". И водзӧ Сталин ёрт индыліс, мый тезисъясын колӧ казьтывны конференция йылысь, кыдзи разнӧй нацияса уджалысьяс сближениелӧн переходнӧй формаясысь ӧти йылысь. Тезисъяслысь корректурнӧй отиск видлалӧмӧн, Ленин полеяс вылӧ пасйис сталинскӧй замечаниеяс.

Гражданскӧй война победнӧя помалӧм бӧрын Ленин да Сталин намечайтӧны социалистическӧй строительствоӧ кутчысян план, бытшкасьӧны Троцкийлы, Бухаринлы, Шляпниковлы, Сапроновлы паныд, кодъяс кыскисны страна бӧрвыв, капитализм реставрируйтан туй вылӧ. Россия электрофицируйтан план, кодӧс вӧлі разработайтӧма Ленинӧн неуна водзджык, аддзӧ полнӧй поддержка Сталинлысь, кыдзи „мастерскӧй набросок збыльысь единӧй да збыльысь государственнӧй хозяйственнӧй планлӧн кавычкаястӧг".

Ленин да Сталин костын отношениеяс торъялӧны ӧтамӧд дорӧ необычайнӧй привязанностьӧн. Сталин висигдырйи Владимир Ильич быдлун справляйтчис сылӧн самочувствие йылысь. 1921 вося июль 17 лунӧ Ленин корӧ Орджоникидзеӧс телеграфируйтны Сталин здоровье йылысь да врачъяс заключение йылысь Недель мысти Ильич бара корӧ: „Юӧртӧй фамилиясӧ да адресӧ докторлысь, коді лечитӧ Сталинӧс..."

Сталин ёрт веськӧдліс сійӧ кадӧ кык наркоматӧн —Национальностьяс Делӧяс кузя Народнӧй Комиссариатӧн да Рабоче-Крестьянскӧй Инспекция Народнӧй Комиссариатӧн ВКП(б) XI съезд вылын Ленин торъя пасйис исключительнӧй тӧдчанлунсӧ государственнӧй строительстволӧн тайӧ зэв важнӧй областьясӧн Сталин ёрт веськӧдлӧмлысь.

„...Миянлы колӧ, медым миян вӧлі морт, кодлы нацияяс представительяслысь любӧй вермис эськӧ мунны да подробнӧя висьтавны, мыйын делӧыс",—висьтавліс Ленин. Тайӧ гигантскӧй уджлы некоді „эз вермы эськӧ висьтавны мӧд кандидатура, Сталин ёртысь кындзи". „Сійӧ жӧ Рабкрин кузя. Делӧ гигантскӧй. Но сы вылӧ, медым кужны обращайтчыны прӧверкаӧн, колӧ, медым юрнуӧдысьӧн вӧлі морт авторитетӧн, мӧдногӧн ми сибдам, вӧям посни интригаясын".

Ленин предложение серти 1922 воын партия Сталин ёртӧс вӧлі бӧрйӧма партия Центральнӧй Комитетса генеральнӧй секретарӧн, Ильич, кодлы лоис висьӧм вӧсна вешйыны уджысь, партия да государственнӧй руль дорӧ сувтӧдіс ассьыс матыса учениксӧ да соратникӧс. Кыдзи и войдӧр, найӧ и водзӧ встречайтчӧны, ӧтув обсуждайтӧны революциялысь насущнӧй вопросъяс. Ленинкӧд Горкиын встречаяс аддзисны отражение сталинскӧй „Заметкаясын", кодъясӧс вӧлі йӧзӧдӧма „Правдалӧн" иллюстрированнӧй приложениеын 1922 вося сентябрын.

1922 вося декабрын муніс Сӧветъяслӧн Ставсоюзса первой съезд. Съезд единодушнӧя примитіс Ленинлысь да Сталинлысь предложение добровольнӧй государственнӧй объединение—Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслысь Союз лӧсьӧдӧм йылысь.

Напряженнӧй титаническӧй удж воясын, отравитӧм пуляясӧн ранитӧм ӧрдісны Владимир Ильичлысь здоровье.

1924 вося январь 21 лунӧ Владимир Ильич Ленин эз ло. Гениальнӧй вождьлӧн гу вылын кыліс мужественнӧй клятва Сталинлӧн—святӧя видзны ленинскӧй заветъяс.

Сталин ёрт чуксалӧ миянӧс помнитны, велӧдны, радейтны Ильичӧс, зільны лоны сэтшӧм жӧ яснӧй да определеннӧй деятельясӧн: кыдзи Ленин; сэтшӧм жӧ бесстрашнӧйясӧн бойын да беспощаднӧйясӧн народ врагъяс дорӧ, кутшӧмӧн вӧлі Ленин; свободнӧйясӧн быдсикас паникакодьясысь, кор дело заводитӧ осложняйтчыны да горизонт вылын кутӧ тӧдчыны кутшӧмкӧ опасность, кыдзи вӧлі свободен Ленин; мудрӧйясӧн да тэрмасьтӧмъясӧн сложнӧй вопросъяс решитігӧн, кӧні колӧ гӧгӧрбок ориентируйтчӧм да став плюсъяс да минусъяс гӧгӧрбок арталӧм, кутшӧмӧн вӧлі Ленин; правдивӧйясӧн да честнӧйясӧн, кутшӧмӧн вӧлі Ленин; ассьыд народ радейтысьясӧн, кыдзи радейтіс сійӧс Ленин. Великӧй Сталин воспитывайтӧ быд большевикын Ленин дорӧ радейтӧм, ленинизмлы нерушимӧй верность.

И. ПЕТРОВ.

УКРАИНСКӦЙ ССР ДА БЕЛОРУССКӦЙ ССР КОСТЫН ОБЛАСТЬЯС РАЗГРАНИЧИТӦМ

СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн декабрь 4 лунся указӧн утвердитӧма Украинскӧй ССР да Белорусскӧй ССР костын областьяс разграничитӧм йылысь УССР Верховнӧй Сӧвет Президиумлысь да БССР Верховнӧй Сӧвет Президиумлысь представлениеяс да лӧсьӧдӧма УССР-са Волынскӧй да Ровенскӧй областьяс да БССР-са Брестскӧй да Пинскӧй областьяс костын границалысь линия.

Украинскӧй ССР-ын да Белорусскӧй ССР-ын выль областьяс образуйтӧм

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиум декабрь 4 лунся указӧн вынсьӧдіс Украинскӧй ССР Верховнӧй Сӧвет Президиумлысь представление Украинскӧй ССР составын выль областьяс образуйтӧм йылысь.

Образуйтӧма татшӧм выль областьяс: Волынскӧй (центр Луцк кар), Дрогобычскӧй (центр Дрогобыч кар), Львовскӧй (центр Львов кар), Ровенскӧй (центр Ровно кар), Станиславскӧй (центр Станислав кар) да Тарнопольскӧй (центр Тарнополь кар).

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиум сідзжӧ вынсьӧдіс Белорусскӧй ССР Верховнӧй Сӧвет Президиумлысь представление БССР составын выль областьяс образуйтӧм йылысь.

Образуйтӧма татшӧм выль областьяс: Барановичскӧй (центр Барановичи кар), Белостокскӧй (центр Белосток кар), Брестскӧй (центр Брест кар), Вилейскӧй (центр Вилейка кар) да Пинскӧй (центр Пинск кар).

Рытыввыв фронт вылын.
— Колониальнӧй солдатъяслы миянын кӧдзыд.
— Нинӧм, ми найӧс первой мӧдӧдам биӧ.
Рис. С. Чистяковлӧн.
(ТАСС-лӧн фото-клише).

КИТАЙЫН ВОЕННӦЙ ДЕЙСТВИЕЯС

ЛУНВЫВ КИТАЙЫН

Кыдз юӧртӧны китайскӧй газетъяс, декабрь 5 лунӧ Гуанси провинция лунвыв юкӧнын, Гаофыньюэ горнӧй районын (Наньнинсянь рытыв-войвылын) вӧлі ыджыд сражение китайскӧй да японскӧй войска костын. Китайскӧй войска босьтісны уна трофейяс, сы лыдын 400 сайӧ винтовка. Ӧттшӧтш юӧртсьӧ, мый японскӧй частьясӧс, кодъяс оперируйтӧны Циньчжоу-Наньнин шоссе вылын, китайскӧй регулярнӧй частьяслӧн да партизанскӧй отрядъяслӧн ӧтувъя действиеясӧн орӧдӧма Наньнинсянь асыв-лунвывын асланыс снабжение кузя базаясысь. Татшӧм жӧ положениеын лоины Наньнинсянь асыв войвылын действуйтысь японскӧй войска.

Гуандун провинция асыв войвыв юкӧнын, Сватоу районын японскӧй войска наступайтӧны Чаочжоу кар вылӧ (Сватоусянь войвылын). Ӧні бойяс мунӧны кар окрестностьясын.

ЦЕНТРАЛЬНӦЙ КИТАЙЫН

Кыдз юӧртӧ „Цзунмейжибао" газет, декабрь заводитчигӧн Циньян карын (Хенань провинция войвыв юкӧнын) восстайтіс марионеточнӧй властьясса войскалӧн ыджыд отряд. Японецъяскӧд неыджыд сражениеяс бӧрын повстанецъяс вуджисны китайскӧй войска дорӧ.

ВОЙВЫВ КИТАЙЫН

Декабрь 5 лунӧ японецъяс атакуйтісны китайскӧй позицияяс Фоушаньын, но 100 гӧгӧр мортӧс виӧмӧн воштӧм бӧрын вынуждены вӧлины бӧрыньтчыны.

* * *

„Дамейбао" газет гижӧ, мый, сёрмӧм юӧртӧмъяс серти, декабрь 2 лунӧ Кантон районын вӧлі воздушнӧй бой, кӧні участвуйтісны 18 японскӧй да 17 китайскӧй самолёт. Уськӧдӧма 2 японскӧй самолёт да 4 повредитӧма.

Китайскӧй партизанъяслӧн действиеяс

ЧУНЦИН, 8. (ТАСС). „Саотанбао" газет „Кантон гӧгӧрын партизанскӧй война" статьяын гижӧ, мый Наньхай (Фошань), Фаньюэ да Шуньдэ образуйтӧны Кантонсянь асыв-лунвыв секторын партизанскӧй действиеяслысь треугольник. Сійӧ треугольникӧ партизанъяс шуӧны Наньфаньшань. Сійӧ занимайтӧ Кантон гӧгӧрын вавыв туйяслысь медся озыр юкӧн.

Тайӧ районыс тырӧма юясӧн, тыясӧн, нюръясӧн да канальясӧн. Китайскӧй партизанъяслӧн неуловимость тайӧ районын висьтавсьӧ сійӧн, мый унджык партизаныс местнӧй крестьяна. Найӧ кужӧмӧн использyйтӧны вавыв туйяслысь сложнӧй сеть. Партизанъяс имеитӧны асланыс распоряжениеын уна пыж. Японскӧй патрульнӧй суднояс, кодъяс зільӧны преследуйтны китайскӧй джонкаяс, сибдӧны нюръясын.

Партизанскӧй движениеӧн тайӧ треугольникын веськӧдлӧ крестьянин. Сылы 50 арӧс сайӧ нин. Японецъяслӧн тылын кольччӧмӧн, сійӧ вӧчавліс уна замечательнӧй подвигъяс. Бӧръя 9 тӧлысь чӧжӧн японскӧй жандармскӧй штаб 43-ысь йӧзӧдліс партизанъяслӧн веськӧдлысьяс юръяс вӧсна ыджыд наградаяс сетӧм йылысь.

Ответственнӧй редактор И. Г. УЛЬЯНОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 17, редакция газеты „Коми комсомолец". Телефон: 5—01
Подписная плата: на 1 год—18 руб., на 6 мес.—9 руб., на 3 мес.—4 руб. 50 коп., на один мес.—1 руб. 50 коп.

Уполн. Главлита № 3687. Типография Наркомместпрома Коми АССР.